

U.S.A. CANADA

KONTAKTORGAAN VAN DE STUDIEGROEP USA/CANADA • OPGERICHT 10 JAN. 1970

Redactie: V. ten Brink,
Van Oosten de Bruijnstraat 147,
H A A R L E M.

Mededelingenblad nr. 4.
m e i 1 9 7 1.

DOORBROKEN ISOLEMENT.

Postzegel verzamelen is een individuele bezigheid, waarbij ieder voor zich, op een voor hem geëigende wijze, aan zijn hobby gestalte geeft.

Het initiatief hetwelk onze studiegroep nam voor een gezamenlijk naar buiten treden, door middel van een tentoonstellingsdeelname, is een experiment.

Door dit samengaan is het mogelijk dat de daaruit voortkomende facetten, harmonisch worden bijeengebracht en een bijdrage kunnen vormen voor een nieuwe wijze van verzamelen in clubverband.

Het samen bouwen aan zo'n project werpt vanzelfsprekend bezwaren op, in de vrees voor een onsamenhangend resultaat. Het is daarom nodig dat door ieder die hieraan wil meewerken, een uniforme richtlijn wordt aanvaard om tot een verantwoorde opzet en een harmonische geheel te komen. Geen eenvoudige opgave, maar het pogen zeker waard.

R e d a k t i e .

LIBERTIES = stempels
= first day of issue; een lachertje?
= de scott-catalogus en haar prijzen.

Stempels.

Een gebied, wat nogal verwaarloosd wordt in vergelijking met postzegels, zijn de afstempelingen, en dan wel met name de postale afstempelingen.

Vorige maand echter bereikte mij een vraag uit Nederland, waaruit bleek dat er wel degelijk interesse voor dit gebied bestaat. Een der leden van de studiegroep zond mij n.l. een envelop met afstempeling 'Tri-Cities, 8 - 6 - '65' en de vraag, waar deze stad dan wel lag.

Als u een kaart heeft van de Verenigde Staten vindt u in de staat Washington twee steden, Kennewick en Pasco, en in de Staat Oregon een derde, Pendlewick. In de zestiger jaren is het P.O.D. hier een proef begonnen met het centraal behandelen van de uitgaande post. In een centraal kantoor wordt alle post voor deze drie steden afgestempeld met een stempel zoals hierboven omschreven.

De proef is ondertussen zo geslaagd, dat men hetzelfde doet in de Norfolk-Richmond area, in de staat Virginia. Enige weken geleden kreeg ik een afstempeling onder ogen van de 'Greater Palm Beach Area, FL'. Onderzoek wees uit, dat ook in deze kluster van steden in Florida deze werkwijze wordt gevolgd.

First Day of Issue; een lachertje?

Dezelfde schrijver heeft een tweede vraag; welke nu precies de eerste dag van uitgifte van een bepaalde zegel is. Hij stuurde mij een first day cover van de 6 cent Daniel Boone zegel, Scott ~~1357~~ 1357, met een afstempeling Devils Elbow, Missouri, op 25 september 1968, een dag voor de zegel in Frankfurt, Kentucky, in de voorverkoop ging.

Hier in de Verenigde Staten is de taak van Postmaster een politieke functie; meestal weet zo'n man (of vrouw) niets af van het bestaan van filatelisten. Zij krijgen een zending zegels binnen uit Washington, openen het pak en gaan ze doodgemoedereerd verkopen.

Ik heb zelf dit grapje uitgehaald bij de uitgiften van de voorafgestempelde kerstzegels, vorig jaar. Ik kocht er een vel van op 1 november, vier dagen voor de officiële eerste dag van uitgifte. Plakte ze op een paar enveloppen, en het resultaat is nu, dat hier in Atlanta 50 enveloppen bestaan met de afstempeling "Decater, GA, 11-1-'69, Federal Annex". De postmaster, die zelf filatelist is en lid van de Atlanta Stamp Club, vloog huizenhoog toen we hem een exemplaar lieten zien.

De Scott catalogus en haar prijzen.

Nu een deel van u de Scott gebruikt, de "Bijbel der Amerikaanse filatelie", is het goed even iets nader in te gaan op haar prijzen. Over het algemeen zijn deze prijzen vrij nauwkeurig, hoewel er uiteraard vele uitzonderingen zijn. De meest gewone zegels gaan voor 50 %, terwijl de gezochte zegels 100 % en zelfs veel hoger opbrengen. Als u een goede zegel in Nederland kunt kopen voor ongeveer 60 % Scott, heeft U zeker een "bargain" (koopje).

De meeste postwaardestukken brengen 100 % catalogus op; dit omdat de Scott hier iets onderwaardeert. Goede kwaliteit "kolonien", vooral Guan en Canal Zone, brengen 100 tot 150 % Scott, omdat de catalogus hier niet met de geweldige vraag van de paar laatste jaren is meegegaan. Canal Zone is in de Verenigde Staten niet te vinden, behalve bij enige speciaalhandelaren op dit gebied.

Diegenen onder u die nog geen Scott hebben, raad ik aan er een te krijgen. Het werk is onschatbaar als leidraad, vooral als u specialiseerd. Degenen onder u die het werk hebben raad ik aan via de studiegroep een kleiner boekje aan te schaffen, een soort jaarlijkse aanvulling op een grote catalogus. Het geeft u alle hoofdnummers van de Scott, met de "retail"-grijs erachter, de prijs die u bij de meeste handelaren betaald.

Het boekje kost \$ 1.00, en zal te zien zijn op de komende bijeenkomst der studiegroep.

Take it easy, and we'll see y'all.

P.T. - 3 -

DE ONOFFICIELE CANADESE
POSTSTEMPELS 1868-1898

briljante klassiekers

De uitgifte van twee boeken over Canadese poststempels is een welkome aanvulling tot een groeiende literatuur van de poststempels van Brits Noord Amerika. Deze zeer interessante uitgaven: "The Squared Circle Postmarks of Canada", Alfred Whitehead en "Canadian Duplex Cancellations of the Victorian Era 1860-1902", E.A. Smythies, 1959, zijn echter in ons land niet of nauwelijks te koop. Het ligt in de bedoeling van uw redacteur om in diverse afleveringen van ons orgaan de belangrijkste onderwerpen uit deze boeken voor uw te behandelen.

Het is geen eenvoudige opgave en om deze reden zag ik gaarne enige reactie tegenoeft, van hen die hierin geïnteresseerd zijn. Mocht er voldoende belangstelling voor dit bijzonder mooie stempelgebied aanwezig zijn, dan ben ik gaarne bereidwillig hiervan een vaste rubriek te maken. Even een berichtje s.v.p..

De onofficiële stempels vormen een nog vaak onbekend en uitgebreid gebied dat systematisch en klassificerende studie nodig maakt. Deze stempels met hun gevarieerde en artistieke uitvoeringen waren niet geleverd door de officiële instantie, de Post Office Department in Ottawa, om te dienen tot het ongeldig maken van postzegels. Het vervaardigen van deze stempels werd echter aan de individuele postmasters overgelaten, in welke vorm en dessin zij dit wenste. Hieruit ontstonden naast vele slechte en ondefinieerbare produkten ook tal van prachtige uitingen van artistieke bekwaamheid. Over deze laatste is onze aandacht in het algemeen gewijd.

Het meest attractieve stempel is wel het Maple leaf-motief, van Toronto, een esdoornblad met zeer fijne nerven (zie afb. 1). Het meest komen deze stempels voor op de Large Queen stamps of wel de grote Victoria koppen.

Zoals reeds gezegd, hiet alle stempels zijn ten volle geregistreerd, vooral ook omdat er van sommige speciale stempels geen brieven bekend zijn, waaraan we aan het officiële plaatsnaamstempel kunnen zien welk motief bij welke stad of streek hoort.

Ook op de Small Queens (kleine Victoria koppen) komen in grote mate de onofficiële stempels voor in tal van variaties.

Afbeelding 2 toont ons zo'n ondefinieerbaar stempel, hiervan is alleen bekend de gebruiksdatum, januari 1870.

Het materiaal waaruit deze stempels werden gesneden, hout, kurk en ook wel caoutchouc, was niet bestendig tegen een langdurig gebruik, zodat een stempel slechts korte tijd gebruikt werd. Er zijn stempels bekend die het maar een dag uithielden en dus uitermate zeldzaam zijn. Zoals gezegd zijn er nog vele vragen omtrent dit stempelgebied nog onbeantwoord gebleven en vormen een uitdaging aan hen, die zich in deze materie wil verdiepen. De "two rings target" (afb. 3) is een algemeen type dat in diverse steden en in verschillende lijndikten werd gebruikt, de afbeelding toont een stempel van New Westminster B.C. augustus 1883. Afbeelding 4 geeft een voorbeeld van een letterstempel met de initialen van de toenmalige postmaster B. H. Johnson (BHJ). Ook gebruikte men het initiaal "V.R.", Victoria Regina, een klaarblijkelijk patriotisme.

Afbeelding 5, een rond wafelstempel gebruikt in de Senate P.O., Ottawa, Ont. juni 1871.

Een vijfvormig bladmotief van een nog onbekende herkomst toont ons afbeelding 6, plaatsnaam? April 1873.

Zo zijn er nog tal van prachtige voorbeelden te geven van deze stempels, maar is het niet veel interessanter om zelf eens tot een studie van dit fascinerend gebied der filatelie te komen? Wellicht bevindt zich in uw verzameling al enige aⁿknopingspunten die een begin helpen bevorderen. Vooral ook brieven zijn hier van groot belang, dit kunnen ook enveloppen zijn met z.g. ingedrukte zegelwaarden welke nog wel eens op veilingen voor een bagatel worden aangeboden. Het is dus absoluut geen kostbare aangelegenheid, maar wel een studie waarvoor men zich moet inzetten en die enige inspanning vereist, doch op den duur een zeer grote voldoening schenkt, in de vorm van een persoonlijk en zelfgenoegzaam bezig zijn.

"FILATELIE BEGINT DAAR WAAR DE CATALOGUS ZWIJGT!".

HET NAAR EIGEN INZICHT
SMAAKVOL OPZETTEN VAN
EEN POSTZEGELKOLLEKTIE

=====

originaliteit
door zelfwerkzaamheid

Onafscheidelijk verbonden met het postzegelverzamenen is het onderbrengen en rangschikken van postzegels in albums en/of stockboeken. Tal van deze, veelal luxe opbergboeken, helpen ons een fraai en overzichtelijk bijeenbrengen te vergemakkelijken.

Het brengt ons echter wel tot een dorre gelijkvormigheid waar niets oorspronkelijks is te vinden.

Is het niet veel interessanter een eigen persoonlijke visie te leggen in datgene wat u met dikwijls veel moeite en geld bijeen bracht? Meestal is men het hiermee wel eens, maar schrikt af voor de nodige aktiviteit die er aan ten grondslag ligt. Men vindt het maar een moeilijke opgave om zelf tot een perfecte opstelling van zijn albumbladen te komen. Er komt weliswaar enige creativiteit aan te pas echter, ieder van ons heeft beslist een aangeboren harmonisch vormbegrip en kan onderscheid maken tussen een goede en slechte opzet. Met wat goede wil en doorzettingsvermogen is er naast een deskundige begeleiding, beslist een succesvol resultaat te verwachten.

Om tot een smaakvol arrangement te geraken is het geven van enige richtlijnen wel op zijn plaats.

Allereerst stellen we het formaat der bladen vast. Deze moeten aangepast zijn aan een zekere formule van hoogte en breedte van het vel. De onderlinge verhoudingen liggen ongeveer 3 tegen 4, globaal genomen een gunstig formaat. Wil men in de toekomst eventueel nog eens meedoen aan een tentoonstelling, dan kan men beter een iets grotere velmaat nemen.

Een tentoonstellingskader meet 1 bij 1 mtr. waarop 12 bladen kunnen worden geplaatst van 22 bij 32 cm.

We gebruiken een stevig soort bristol-karton, 250 grams, dit karton is bij iedere papierhandel verkrijgbaar in wit doch ook in enkele zeer lichte tinten, zoals crème, grijs en bleu.

Onze kleur-keus moeten we wel heel voorzichtig toepassen omdat te helle en donkere kleuren afbreuk doen aan onze zegels. Ook speelt het onderwerp hierbij een grote rol, zo zou b.v. een luchtpostverzameling het aangepast doen op een zeer licht blauw getint blad. Een bloemmotiefverzameling daarentegen op een lichtgroen vel. Vervolgens gaan we na het vaststellen van formaat en tint van het karton, het vel indelen. Vooraf geven we een verticale middellijn aan met een zacht potlood (HB), daarna een horizontale lijn maar deze even boven het midden, plm. $\frac{1}{2}$ cm. Waar deze lijnen elkaar kruisen, ligt het optisch midden. Op deze verkregen kruisvorm baseren we onze velindeling. Bij een klassiek gegeven past veelal een fijn lijnkader, ongeveer 15 mm vanuit de buitenkant van het vel. Dit lijnkader trekken we door middel van een trekpen of een zgn. tekenvulpen O3. Voor zo'n dun kadertje kan men een kleurtje gebruiken, bv. bruin, groen of rood. Verder moet men kleur niet meer toepassen, omdat een kleur-overheerseren de aandacht van het object "postzegel" wegneemt. Voor onberispelijk werk kan men het best een klein formaat tekenbordje aanschaffen. De kosten haalt men er al gauw uit door de prettige en probleemloze verwerkingen die wij moeten verrichten.

Met deze vrijwel onmisbare attributen geven de hoekaansluitingen ons geen bijzondere moeilijkheden.

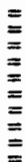
De horizontale lijnen trekken we langs de tekenhaak, de verticale langs de driehoek die op de haak is geplaatst, hierdoor krijgen we zuivere haakse hoeken, (zie voorbeeld). Vanzelfsprekend moeten wij ons papier recht en vast op het tekenbord bevestigen. Hiervoor legt men het vel op het bord en plaatst de haak over het vel, nu drukken we door middel van de haak het vel aan, zo dat dit niet verschuiven kan.

Hierna zetten we twee punaises onderaan het vel in het bord en laten ons vel daarop rusten, punaises even aandrukken om verschuiving onder het werk te voorkomen.

Wordt vervolgd.

.....
Niet alleen de postzegel heeft waarde, maar merendeels en in bijzondere mate de kennis daarvan.

DE HOUT- EN KURKSTEMPELS
VAN DE VERENIGDE STATEN
(1850-1900)

een verrassend studieobject

Als klassiek-Amerika-verzamelaars mogen we ons toch wel in grote mate verheugen, dat ons uit het verleden een unieke en hoogst interessante vorm van stempelvariëteit is nagelaten. De oorsprong van deze stempels lag in het besluit van het Post Office Department om een combinestempel te gaan invoeren, twee stempels dus in een houder gemonteerd, het linker stempel droeg de naam van de stad of nederzetting van waaruit de brieven en poststukken werden verzonden, het rechter bevatte een z.g. stom stempel, veelal een zwarte ronde mop die uitsluitend bedoeld was voor zegelontwaarding. Hierdoor verkreeg men een duidelijk leesbaar oriëntatie op de envelop hetwelk op het zegel dikwijls onleesbaar bleef. Een controlemaatregel dus bij eventuele postale moeilijkheden.

Het stomme stempel kreeg al gauw de naam van "killer" en deed die naam dan ook wel eer aan. Het zijn grote zwarte vlekken die het zegelbeeld ontsieren, het smaakgevoel van velen aantastte. Men vond het de beeltenis van de grondleggers der Verenigde Staten onteren en eigenlijk Amerika niet waardig. Aldra waren er Postmasters die dit euvel uit de wereld hielpen, zij verwijderden het stukje rubberstempel en plaatsten hiervoor een rond vlak stukje perenhout of eenvoudig een kurk van een fles er voor in de plaats daarna sneed men er met een pennemesje keepjes in zodat er een ietswat minder zwarte afdruk ontstond.

Deze keepjes kregen soms eenvoudige vormen b.v. van lijnen kruisen, sterren en ook mathematische figuren.

Het lag dikwijls aan het artistieke gevoel van de desbetreffende Postmaster in hoeverre hij er in slaagde een mooi stempeltje te snijden. Er waren werkelijke artisten onder die met de eenvoudige hulpmiddelen welke hun ter beschikking stond, verbazend goede resultaten bereikte.

Een van hen, de Postmaster van Waterbury, was zo'n kunstenaar, hij sneed bijzonder mooie en uiterst precieuzen stempeltjes in de vormen van bijen, vlinders en diverse bloemmotieven.

Deze stempels zijn echter in de loop van de tijd zeer schaars geworden en in Amerika bijzonder gezocht. Het gevolg hiervan is dat ook de prijzen voor deze gewone zegeltjes met bijzondere kurkstempels in de laatste tien jaar met sprongen omhoog gingen.

Gelukkig voor ons zijn er hier nog maar weinigen die zich voor dit bijzondere facet der filatelie interesseren en wanneer men zijn aandacht er op richt is er nog wel eens iets interessants op dit gebied te vinden, maar hoelang zal dit nog duren?

Catalogisering van deze stempels was, door het enorme aantal, in een boekvorm niet onder te brengen, neem daarbij het grote genis van ook maar de kleinste aanduiding van de plaats van herkomst in deze stempels en dat er van sommige soorten totaal geen volledige brieven bewaard zijn gebleven, die door het bestempelen met beide stempelafdrukken bijeen een oplossing zouden geven van welke stad of plaats het stomme stempel toebehoorde.

Wel bestaan er van enkele grote steden een stempelcatalogus doordat er nog het een en ander bewaard was gebleven dat een uitgave mogelijk maakte. Dit zijn uiteraard omvangrijke boekwerken, zo heb ik een exemplaar van alleen maar de stad Boston hetgeen een 300-tal bladzijden telt met op elke rechterzijde een aantal van 24 stempelafbeeldingen te zien geeft, ongeveer 3600 (zesendertighonderd) hout- en kurkstempels en dan nog maar van een stad. Het is bijna onvoorstelbaar. Dit enorme getal van diverse stempels over een periode van een vijftigtal jaren is wel verkrijgbaar, immers, het toen gebruikte materiaal van waaruit deze stempels bestonden was niet op een langdurig gebruik ingesteld. Wanneer er eens een stempeltje het zich begaf of een stukje afbrak, sneed men eenvoudig weer een nieuw exemplaar. Door deze handelwijze kwamen vanzelfsprekend grote onderlinge verschillen in beeld voor. Ook de onbepaalde wijze waarop men te werk kon gaan sprak hier een geduchtig woordje mee, dikwijls werd het op grote bureaus een onderlinge wedijver wie het meest mooie of op een of andere gebeurtenis betrekking hebbende figuur in zijn stempel sneed.

Veelal hadden de figuurtjes een betrekkelijke relatie met de patriotische en godsdienstige gezindheid van de vervaardigers.

Zo vinden we in de afbeeldingen een grote variatie van vlaggen, adelaars en schilden. Vooral in de burgeroorlog gaf men op deze wijze uiting aan zijn vaderlandsliefde. In de laatste helft van de vorige eeuw begon de verovering van het wilde westen, door een zeer grote invasie van emigranten uit de gehele wereld, nederzettingen werden gesticht, meestal door een aantal gelijkgerichte, godsdienstige en raszuivere landverhuizers. De verschillende gewoonten en gebruiken van deze pioniers bleven ook in de nieuwe wereld gehandhaafd. Zo ook hun symbolen uit hun oude vaderland. Deze symbolische figuren vinden we ook terug in de stempels die door deze lieden werden gebruikt. Een davidster geeft ons een richtlijn naar een overwegende joodse gemeenschap, een passer, dat van een groep vrijmetelaars, enz. enz..

Uit de voorstelling van het symbool zouden we dus al kunnen afleiden van welke gemeenschap, maar nog niet van welke nederzetting een stempel afkomstig is omdat er verschillende gelijkgerichte gemeenschappen waren die soms beiden hetzelfde motief in hun stempels voerden. Alleen op brief is er dus een aangegeven bewijs waar desbetreffende stonme stempels werden gebruikt. Voor hen die zich tot dit veelal nog onontgonnen terrein van dit interessante gegeven voelen aangetrokken, is een of meerdere abonnementen op Amerikaanse filatelische tijdschriften een uitkomst. Hierin vindt men maandelijks een schat van nieuw gevonden stempelsdefinities. Aan de hand van deze publicaties en aan het vermogen van speurzinn van de liefhebber, kan thans nog een wel zeer bijzondere stempelverzameling bijeen gebracht worden, die in aanschaf niet kostbaar behoeft te zijn, maar waar verworven kennis en inzicht in de materie de doorslag geeft. Naast een reeds bestaande collectie kunnen we een begin maken met zo'n stempelverzameling, voor ons zelf maar ook voor een tentoonstellingsdeelname in groepsverband b.v. voor in 1972. Voor hen die naar aanleiding van dit artikel een begin willen maken met het bijeenbrengen van diverse hout- of kurkstempels der V.S. wil ik gaarne in ons volgend nummer van ons orgaan op dit chapter terugkomen.

V.t.B.

.....
FILATELIE is niet het naarstig bijeenbrengen, groeperen en definiëren van postzegels, het is een teruggaan in de historie van het postwezen. De postzegel is daartoe slechts een middel.

VOORBEELDEN VAN HOUT- EN KURKSTEMPELS DER USA

BLADMOPIEF
Herkomst onb.

SAN FRANCISCO "SUN" MOTIF
Diverse uitvoeringen

WHITE STAR

MALTHEZER CROSS

TEXAS STAR

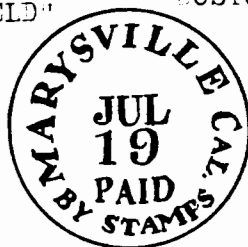
BOSTON "SHIELD"

BOSTON "MASK"

BOSTON "STAR"

COMBINESTEMPEL MET "KILLER"
Stalen stempel en kurkstp.

VOORBEELDEN VAN KLASIEKE CANADESE STEMPELS

1

2

3

4

5

6

7

8

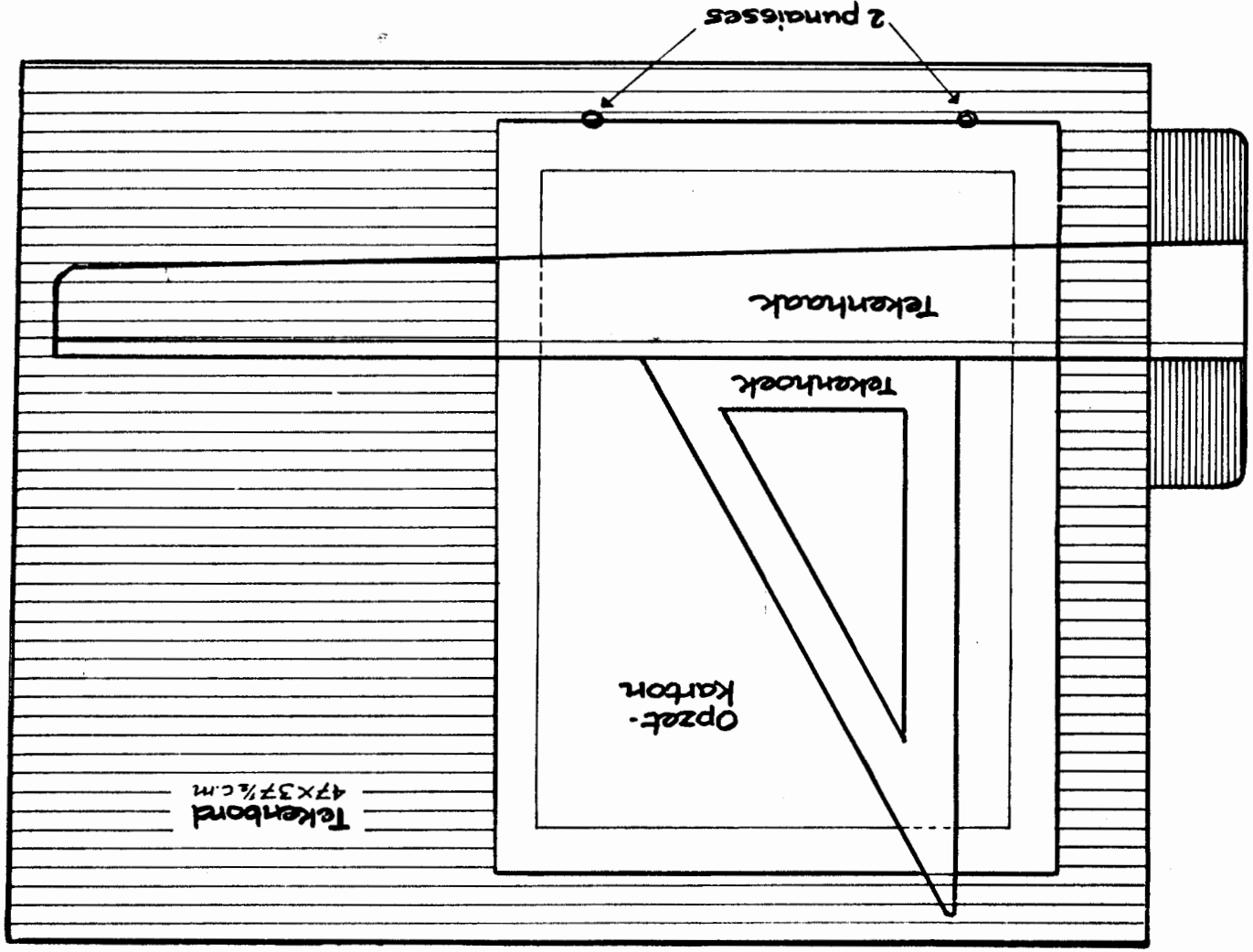
9

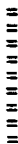
10

11

ONTMOETINGEN
MET
VERZAMELAARS

de perfektionist / mikrofoutenzoeker

Met dit nummer te beginnen, zal ik een ietswat humoristisch beeld geven van de diverse vormen van verzamelen, zoals ik deze in de loop van de tijd ontmoette.

Op een uitnodiging, eens zijn verzameling te bekijken, gehoor gevend, belde ik op een afgesproken tijdstip bij hem aan. Met een blijde blik stond hij even daarna in de deuropening, om met een wijsd gebaar mij tot binnenkomen uit te nodigen. Na de gebruikelijke jasophanging en weersomstandighedenbekritisering, opende hij de deur van een vertrek, wat zeer zeker als het hoofdkwartier van filatelistische zaken kon gelden.

Vele kleurreproducties, uit dure buitenlandse katalogussen geknipt, sierden de muren. Enkele zelfs ingelijst ter aksentuering van hun belangrijkheid.

Het meest echter viel een batterij loupes op standaard in het oog en waarachtig zelfs een groot formaat mikroskoop. Op een zwaarlijvig bureau enkele zwenkbare verlichtingsapparaturen en in het blad een uitgespaarde ruimte met een melkglazen plaat. Een knopdrukje toverde aldra een onderverlichting tevoorschijn, dat met een zacht diffuus licht omhoog straalde.

Nadat hij diverse benodigde attributen op de verlichte plek installeerde, zei hij met enige trots in zijn stem: "Ga zitten, man, dan zal ik je eens wat laten zien".

Een in leer gebonden album met gouden opdruk USA werd met enig ceremonieel voor mij neergelegd.

Vol innerlijke verwachting wilde ik het fraaie boek openen doch een afkeurende blik op mijn inmiddels, van ingehouden

spanning, uitgedoofde sigaar, sprak hij beleefd maar dringend: "Misschien wilt u even wachten met roken en kan zo gauw iets van as op de zegels vallen, met alle destruktieve gevolgen vandien".

Nadat ik aan zijn uitdrukkelijke eis gevolg had gegeven, opende hij het album.

De eerste bladzijde viel mij, in tegenstelling met mijn verwachting, echt wel wat tegen. Slechts een, niet direkt zo bijzonder exemplaar van een ongebruikte drie cent zegel uit de National Bank-serie 1871, prijkte in het middelpunt.

Om het zegeltje een zwart en een goudkleurig lijnkader terwijl het zegel verdiept in een extra onderliggend blad was gelegd, waarover een cellofaan was bevestigd.

Een vrij bewerkelijke methode overigens die wat protserig aandeed. Een tienregelige tekst in kleine gedrukte letters vertelde de beschouwer, waar hij tal van druktoevalligheden en bijzonderheden kon vinden die dit zegel rijk was. Ten overvloede gaven zwarte pijltjes deze afwijkingen aan, die anders ontgaan zouden worden.

Met het blote oog en de beste wil van de wereld echter, onwaarneembaar. Hij begreep al of niet mijn enigszins verbaasde en niet begripemde blik, als reactie hierop duwde hij mij een superloupe van zo'n ruim tien cm. doorsnee in de hand.

Bij mijn nadere beschouwing van het zegel had ik de grootste moeite ook maar iets van zijn beweringen te herkennen.

"Interessant, hé" sprak hij met kinderlijk genoeg, "zoiets zie je tegenwoordig zelden meer", en vervolgend: "en hoe vind je dit kabinetstukje?" Daarbij werd het volgend blad omgeslagen en op dit met goud omrande vel trof ik waarachtig een twéétal zegels aan, ook weer met uitvoerige beschrijving van de vermeende bijzonderheden. Ook de volgende bladen gaven eenzelfde beeld te zien.

Hij begreep schijnbaar niet mijn aarzelings om tot een enthousiaste instemming met zijn beweringen te geraken.

Enigszins teleurgesteld en met een ietswat gedeprimeerde stem zei hij: "er zijn niet veel zegels in mijn verzameling, naar wat er in zit is van een superklasse-kwaliteit die niet of nauwelijks verbeterd kan worden".

Eén pagina echter viel mij op, door de afwezigheid van een zegel, hoewel deze wel beschreven was als "Black Jack".

Op mijn reactie hierop gaf hij ten antwoord: "Hiervoor heb ik in mijn 30-jarig verzamelaars-bestaan nooit het perfekte zegel gevonden en ben steeds intensief hiernaar zoekende".

Op mijn bewering het zoeken maar te staken, omdat er zo'n door hem bedoeld exemplaar eenvoudig niet bestaat, trof ik hem blijkbaar, hoewel ongewild, in zijn perfektionistische eer.

Het gesprek verliep verder met koetjes en kalfjes, zonder tot een overeenkomstig denken te geraken.

Konklusie:

Perfektie nastreven, zeer zeker! Maar dan ook met een waarneembare en logische beredenering. Anders gaat men ten onder aan een onbereikbaar ideaal en maakt men zich hetzelfde moeilijk en voor anderen belachelijk.

VtB.

.....
W I E O W I E ? ?

Voor onze gezamenlijke presentatie op de Nationale te R'dam 10-13 juni a.s., kunnen nog enkele van onze leden meedoen. Er is gedacht aan een maximum velgrootte van plm. 24-32 cm. Het onderwerp is vrij en er kunnen niet meer dan vijf bladen worden ingezonden.

Het is geenszins nodig dure en/of ingewikkelde zegelstudies als een vereiste te zien. Onze gedachte gaat meer uit naar een eenvoudige, maar wel karakterestieke inzending.

Overwin dus uw schroom en doe mee! Beleef het genoeg van een naar buiten treden met de door u beleefde hobby, waarbij ook het voor onze kring propagandistische karakter meespreekt. Het kost u niets meer dan heen- en retourporto.

Alles is welkom: Fdc's, Poststukken, Precancels, Klassieke of moderne postzegels, Luchtpost en wat al niet meer.

Wel is een, zij het summiere, beschrijving gewenst en zo mogelijk kan hierin door ons worden tegemoet gekomen. Inzendingen te richten aan de redaktie voor 1 juni a.s..

.....
Wat men ook wil verzamelen, doe het met een kinderlijk genoeg, het zal u een ongedacht grote vreugde schenken!

HET GEHEIM VAN DE
MERCURY-POSTZEGEL

=====
=====
=====
=====
=====
=====
=====

de postzegel-raket van een raket-
postzegel

U.S.A.-uitgifte
van 20-2-1962,
Scott 1193

De "Man in de ruimte" uitgifte is bedacht door Postmaster-General Day en collega Brawley, tijdens discussies over 'n geschikte bijdrage voor de nationale inspanningen in de ruimtevaart, korte tijd nadat astronaut Shephard Amerika's ruimte-pionier werd.

Het idee werd voorgelegd aan voormannen van het Na. lucht en ruimtevaart departement en het Graveer-Drukkerij bureau. Er werd op gewezen, dat er nog nooit eerder een onaangekondigde postzegel was uitgegeven op het zelfde moment, als het gebeuren waar de zegel betrekking mee had. Men besloot het experiment te wagen.

Normaal worden alle transacties tussen het Post-Departement en Graveer-Drukkerij bureau per brief en formulieren afgedaan. Maar nu moesten, om uitlekken te voorkomen, alle instructies nondeling gedaan worden en alle ontwerpen, modellen, drukproeven enz. van man tot man worden doorgegeven.

Ontwerper Ch.Chickering ging met voorgewend verlof, maar zonderde zich af in zijn privé-studio, waar hij achter gesloten deuren de Ruimtevaart-zegel ontwierp. De lettergraveur deed zijn werk gedurende weekends, als zijn werkplaats verlaten was. De beeldgraveur gaf de indruk met vakantie te zijn, maar kwam de gedurende de avonden en werkte tot laat in de nacht aan de staalgravure. Ook de platen werden des nachts gemaakt, als het bureau gesloten was.

Om argwaan te vermijden, werden personeelsleden gekozen, die ervaring hadden in postzegeldrukken, maar op dat tijdstip werkzaam waren op de bankbiljetten-drukkerij. Op handige wijze werd gebruik gemaakt van berichten over anders

gekleurde bankbiljetten, die zouden verschijnen, door een gerucht te verspreiden, dat in de verzegelde Gioripers hal geëxperimenteerd werd met nieuwe bankbiljetten. Bovendien was er een wacht bij de Gioripers.

Het handjevol mensen konden het sukses der geheime voorzorgmaatregelen peilen door een opmerking van een der graveurs; "Ik kan je een ding vertellen, wat door ook gedrukt wordt, het is hier niet gegraveerd". (Wist hij veel.)

Na de produktie voltooiing werden de Mercury zegels in een weekeinde door een tunnelverbinding naar een nieuw gewelf gebracht voor verpakking en opslag, prakties onder het bereik van tientallen medewerkers, die geen erg hadden in de 100 miljoen nieuwe postzegels (eerste oplage).

Eveneens in weekeinden werden de zegels per truck afgevoerd naar het postkantoor van Washington, van waaruit zij in verzegelde pakketten verzonden werden. Postdirekteuren van 301 verschillende plaatsen werden gewaarschuwd, dat zij verzegelde pakketten met een post-departement-label zouden ontvangen, die zij onberoerd moesten bewaren tot zij nadere instructies zouden ontvangen.

Intussen had het Postdepartement 2 philatelistische stempel-machines van Detroit naar de Postmaster van Jacksonville in Florida gezonden met de instructie, dat zij bewaard moesten worden voor post-technici. Stalen stempels werden rechtstreeks van Pitney-Bowes betrokken zonder langs de gebruikelijke kanalen te gaan. Als "experimentele uitrusting" werden rubber handstempels aangeschaft. Het stempel "Eerste dag van uitgifte" en het verstelbare deel van het stempel dat datum, tijd en plaats moesten geven, werden apart gehouden om argwaan te voorkomen.

1 miljoen ongemerkte enveloppen werden besteld als "voorraad hoofdkwartier", naar in werkelijkheid om te dienen als F.O.C. voor het gedenkwaardige resultaat op Cape Canaveral (nu Cape Kennedy). Mercury zegels werden door 4 medewerkers der Philatelistische dienst op de enveloppen geplakt.

Ook zij werkten achter gesloten deuren gedurende de weekeinden en 's nachts. Een groot aantal gestempelde enveloppen werden door rijksvoertuigen naar Cape Canaveral gebracht en ook een afstempelings machine werd daar onder gebracht.

Dit alles werd in een luchtmachtwagen geborgen, waarin onmiddellijk na Glenn's geslaagde ruimtevlucht (3 x om de aarde) met de afstempeling werd begonnen.

De uitgifte van deze enveloppen was om speculatieve handel te voorkomen, althans te verminderen. De prijs van deze F.D.C. was 5 Amerikaanse centen, inclusief zegel à 4 cent.

Facultatief : (als er iemand is, die mij aan deze F.D.C. kan helpen, graag, mag wel een paar centen meer kosten.)

Op het moment, dat John Glenn werd opgevist uit de Oceaan en de vlucht daarmee een succes was geworden, kregen de 301 postdirecteuren per telefoon de instructie de verzegelde pakketten te openen en de zegels onmiddellijk door de lokettisten te laten verkopen.

En zo ging voor het eerst in de (Amerikaanse) geschiedenis een postzegel in de verkoop in hetzelfde uur, als de betrokken gebeurtenis een feit was geworden.

.....

Gegevens zijn vnl. ontleend aan Usis Feature

Zie ook Maandblad Maart 1962, blz. 114 en April 1962, blz. 154.

Eerder verschenen in Philatelica Post December 1968.

Uithoorn A.J. van Hulst. November 1968.

.....

R E K T I F I K A T I E.

Het interessante artikel over de eerstedag-covers van N.-Amerika in ons vorig nummer, was van de hand van de heer J.G. Soldaat, onze volijverige penningmeester, veilingmeester en wat al niet meer.

Bij de vervaardiging van ons blad is bij dit artikel de laatste regel weggevallen. Onze excuses hiervoor.

.....

VOLLEDIGHEID, een onbereikbare hersensschim, een jacht in het oneindige, de inspanning niet waard.

.....

LIJST VAN DEELNEMERS

STUDIEGROEP USA-CANADA

Ten gerieve van onze clubleden
geven wij hieronder een opgave
van de tot dusver aangesloten
USA- en Canadaverzamelaars om
tot een meer onderlinge commu-
nicatie te geraken.

- 01 F.J.C.Paesie, Vreeswijkstraat 531, Den Haag, tel.070-
USA: A-K-M-V. Can: A-K-M. 850796
- 02 Dr.W.van Konijnenburg, Dedemsvaartweg 922, Den Haag,
USA: A-B-M-S-V. Tel.
- 03 W.K.D.v.d.Meulen, "Oud Pluymenstein", Laan van Pluyme-
stein, Wassenaar, tel.01751-8096; USA: A+B-D-K-M-P.
- 04 G.J.Soldaat, Mussenstraat 33, Hengelo(Ov.), tel.05400-
USA: A-B-C-D-F-K-M-N-P-S. 111549
- 05 F.van Gulick, Isaac Sweersplantsoen 3, Voorschoten,
USA: A-C-D-F-K-M-N-P-V. tel.01710-33140
Can: A-D-K-N-M-P-V.
- 06 P.F.A.Terwijn, Bosweg, Venray(L.), tel.04780-1141
USA: A-CU-F-G-P-PH-PR-V-Z.
- 07 H.Wendt, Crijnssenstr. 56 II, A'dam, tel.020-128631
USA: A-B-C-CU-D-E-F-C-K-M-N-P-PH-PR-S-V-Z.
Can: A-B-D-E-F-K-M-N-P-S-V.
- 08 A.G.C. Baert, Statenlaan 51, Den Haag, tel.070-554376
USA: A-B-C-D-E-K-M-N-P-PH-S-V-Z.
- 09 C.V.ten Brink, Van Oosten de Bruynstr.147, Haarlem,
USA: A-B-D-E-F-K-M-N-P-S. tel.
- 010 H.Hogenhout, van Assendelftstr.44, Waalwijk, tel.04160-
USA:A-B-CU-D-E-C-K-M-P-PH-PR. Can:A-E-K-M-N-P. 3437
- 011 A.J.v.Hulst, Tesselschadelaan 10, Uithoorn, tel.02975-
USA: B-F-M-S-V. Can: M 3268
- 012 C.J.Martens, Crijnssenstr.47 I, Amsterdam, tel.
USA: A-B-C-CU-D-E-G-K-M-N-P-PH-PR-S-Z.
- 013 A.Blaazer, Zonedauwlaan 15, Rijnsaterwoude(ZH), tel.
USA: A-C-D-K-M-P-PH-V-Z. Can:A-D-K-M- 01721-389
N-P-V.
- 014 R.F.Overbeek, Marjoleinlaan 12, Barendrecht, tel.01806-
USA: A-D-K-M-N-P-S. 3584
- 015 L.Leertouwer, Eikenlaan 246, Groningen, tel.
USA: A-D-M-P-V. Can: A-D-M-P.
- 016 Ph.A.Hartog p/a NV.ESVEHA, Postbus 1027, Den Haag
USA: K Can: K. tel. 070-983730

- 017 P.Schelling, Kon.Emmastraat 14, Gorinchem, tel.01830-
USA: ? Can: ? 2617
- 018 C.E.Kuipers, Ids.Wiersmahof 18, Drachten, tel.:05120-
USA:A-D-K-M-N-P-PH-Z Can: A-D-K-M-P. 3782
- 019 S.A.de Kraker, ~~Driewegen 10, Bierblijet~~, tel ~~01152-455~~
Can. A-D-M-P.
- 020 P.C.Tukker, 145 Luckiestreet N.W.Atlanta Ga. 30303-USA
USA: ? Can. ?
- 021 R.A.Talens, Korreweg 86, Groningen, tel. 050-31812
USA: A-B-M-P-V.
- 022 H.W.M.Hopman, J.Mulderstraat 20, Voorburg, tel.070-864632
USA: A-D-K-M-N-P.
- 023 T.Tuizenga, ~~Hoendiepstraat 17 I, Amsterdam~~, tel.020-721100
USA: A-F-K-M-P-V-Z.
- 024 A.Hessels, C.J.van Heekstraat 338, Enschede, tel.05420-
USA: A-K-M-N-P. 17030
- 025 C.van den Berg, Bern.Loderstraat 49 II, A'dam, tel.020-
USA: A-D-F-M-P-S. 112839
- 026 G.J.Bakker JGzn., Venneperweg 489, Nieuw Venneper, tel.
USA: A-D-M-P-PH-Z. ~~K~~ 02526- 2417
- 027 C.G.van Veenendaal, Assunburg 70, A'dan-Buitenveldert,
Can. B-D-E-K-M-P-S. ~~W~~ tel. 020-440072
- 028 H.J.Teunis jr., Witte de Withstr. 6, Oldenzaal(Ov.)
USA: A-B-K-P-S-V Can: A-B-K-N-P- tel.05410-4243
S-V.
- 029 J.P.J.Snel, Putsebocht 167B, R'dan-25, tel.010-175648
USA: A-B-C-CU-D-E-F-G-K-M-N-P-PH-PR-S-V-Z.
- 030 P.H.Cramer, Postbus 19, Kampen, tel.
USA: A-B-C-D-K-M-P.
- 031 C.J.Berkenbosch, Beethovenlaan 35, Apeldoorn, tel.
USA:A-B-C-D-K-M-P-S-V. Can.: A-B-D-E-F-K-M-N-P-S-V.
- 032 D.van Beekun, Wezenland 222, Deventer, tel.
USA: A-B-C-K-M-P-S-V Can: A-K-M-P-S
- 033 J.R.Drost-Godfried van Seystlaan 27, flat A-5, Zeist, tel.
USA:A-C-D-F-K-M-P-V-Z. Can:A-D-F-K-M- 03404-10133
P-V
- 034 R.Schlatmann, Vondellaan 32, Roosendaal, tel.01650-35610
USA: A-C-D-K-M-N-P-V. Can. A-D-K-M-P
- 035 E.K.v.d. Ven, Utrechtseweg 341, Hilversum, tel.02150-12568
USA:A-B-C-CU-D-G-K-K-M-N-P-PH-PR-S-V-Z. Can.A-B-D-K-M-
P-S-V.
- 036 A.Renkema, Saasveldbrink 3, Enschede, tel.05420-61207
can. M-V.

- 037 P.Ettena, J.A.Feithstraat 2,Groningen, tel.050-33625
USA: A-D-K-M-P Can. A-D-K-M-P
- 038 J.Bethlehen, Koekoeklaan 26, Hoogeveen, tel.
USA: A-C-F-K-M-N Can.: A-K-M
- 039 L.J. v. Kampen, Molenweg 12, Groesbeek, tel.08891-1418
USA: A-D-P-PH-V-Z Can. A-D-N-P
- 040 P.K.Joose, J.J.Sandersestr.31, Oost-Souburg, tel.
USA:A-C-CU-D-F-G-K-M-N-P-PH-PR-Z Can. A-D-K-M
- 041 C.J.E.Janssen, Irisstr. 44, Malden(Gld.) tel.
Can. A-D-K-M-P-V
- 042 N.Hoekstra, Sparrenlaan 17, Aerdenhout, tel.023-242453
USA:A-C-CU-D-G-K-M-N-P-PH-PR-Z Can.A-D-K-M-N-P
- 043 W.J.K. Visser, Wilhelminastr. 78 II, A'dam, tel.
USA: A-D-M-P-V
- 044
- 045 M.Veldman, IJsselsteinlaan 5, Utrecht, tel.030-880440
USA:A-B-C-CU-D-E-F-G-K-M-N-P-PH-PR-S-V-Z
Can. A-B-D-E-F-K-M-N-P-S-V
- 046 M.Ubels, Zeemanstr.10, Assen, tel. 05920-14650
USA: A-F-M Can. A-M
- 047 J.H.E.von Bergh, Generaal Spoorlaan 359, Rijswijk (ZH)
USA: A-B-E-F-M-S-V Can. V tel.070-998436
- 048 L.J.Smit, Thorbeckeweg 21, De Bilt, tel.030-762202
USA: A-C-CU-D-G-K-M-N-P-PH-PR-V-Z
- 049 G. Jacobs, Nieuwe Keizersgracht 16, A'dam, tel.020-238259
USA: A-D-K-P
- 050 J.Schaafsma-Sparrenweg 131, A'dan, tel.020-947982
USA: A-B-C-CU-D-G-H-K-M-N-P-PH-PR-S-V-Z
- 051 J.Kiers, Tramlaan 13, Steenwijk, tel.05210-2954
USA: A-C-D-K-M-P
- 052 A.H.Eerligh, Englaan 6, Blaricum, tel.02153-2170
USA: A-B-C-D-K-M-N-P
- 053 R.J.van Laer, Kamperfoelielaan 24, Wageningen,
USA: H tel.08370-3056
- 054 R.L.Schilpzand, Irenelaan 19, De Kaag(Dorp)
A-B-C-D-K-M-N-P-S-V tel.02524-416
- 055 J.A.v.d.Velden, Meerstr.180, Hillegom, tel.02520-16617
USA: A-K-M-P
- 056 K.Oosterveld, Piet Heinstr.15, Leeuwarden, tel.05100
USA:A-B-CU-F-H-K-M-PH-PR-S-V-Z Can.A-B-F-K 34061
M-N-S-V
- 057 G.Korpershoek, Sparrenstr.15, IJmuiden-Oost, tel.
USA: A-C-D-K-M-N-P.

VERKLARING AFKORTINGEN

VERZAMELGEBIEDEN: A-airmail B-brieven, postwaardestukken enz.
C-confederatie (1861-1866), CU-cuba, D-dienstzegels,
E-eo-philatelie, F-fdc's, G-Guam, H-Hawaii, K-klassiek(1900),
M-modern (1901-heden), N-krantenzegels (USA),
New Foundland (Can.) P-portzegels, PH-Philippijnen,
PR-Puerto Rico, S-stempels, V-precancels,
Z-Kanaalzone.

QUESTION-CORNER.

VRAAG 1. Zou u mij kunnen zeggen wat het stempel P.D. of P.O. betekend, dat onder andere voorkomt op zegels Scottnr. 210 - 211?

Het stempel P.D. is een Post Division-marking, veelal gebruikt als controlestempel. Het stempel P.O. is van een der postkantoren en is een afkorting van Post Office.

VRAAG 2. Weet u ook wat het stempel R.M.S. is, dat voorkomt op de luchtpostzegels Scott nr. C 19?

Dit stempel komt niet alleen voor op luchtpost, maar is een treinstempel. De betekenis hiervan is Railway Mail Service.

VRAAG 3. Zou u mij kunnen zeggen wat het verschil is tussen de eerste en tweede druk van Washington Scott nr. 1283 en 1283B?

Het verschil is duidelijk te zien in het portret en vooral op de wang. De eerste druk geeft een geschoren indruk, de tweede druk echter laat een Washington zien met een baard van enkele dagen. Vandaar de populaire benaming van de geschoren en ongeschoren Washington. Reden voor deze beide uitgaven is een, tijdens het drukken wenselijk geachte beeldcorrectie, het schilderij waarvan deze beeltenis is genomen, vertoonde namelijk ook een wat ruige wang en men wou een getrouw beeld van het origineel geven.

VRAAG 4. Zou u mij kunnen zeggen hoe ik kan vaststellen dat een zegel een grill heeft?

Een grill is een blinde wavelpressing en kan het best aan de achterzijde van het zegel zichtbaar zijn, dit is wel afhankelijk van de diepte der onderlinge punten. Doordat de grill niet bij elk zegel afzonderlijk werd aangebracht, doch veelal met zo'n vijf of zes vellen tegelijk, waardoor het bovenste vel vanzelfsprekend een intensere persing kreeg als het onderliggende vel.

Een hulpmiddel wat ik zelf nog wel eens toepas wanneer een grill te onscherp is doorgekomen, is het met een zacht potlood over de vermeende plek te gaan, veelal komt dan de nauwelijks zichtbare grill duidelijk te voorschijn.

Later kan men het zegel dan weer met behulp van een zacht stukje gum weer schoon maken.

P E R S O N A L I A

Om gezondheidsredenen is de heer F.J.C. PAESIE niet meer in staat zich als bestuurslid en rondzendcommissaris beschikbaar te stellen.

Onze vriendelijke dank voor zijn betoonde bereidwilligheid en de wens voor een spoedig herstel.

Op de districts-postzegeltentoonstelling Alphia-71 te Alphen aan de Rijn, mocht ons lid, de heer A.J. van HULST voor zijn Amerikaanse inzending een zilveren medaille behalen.

Voorwaar een bijzonder persoonlijk succes, maar ook voor onze studiekring van grote stimuleringswaarde. Wij wensen hem met zijn verdere filatelistisch streven een doorgaande vervolmaking en genoegdoening toe.

V R A A G E N A A N B O D.

AANGEBODEN: 3 ingebonden delen "STAMPS", a weekly magazine 1947. Met interessante artikelen over USA-zegels. f. 50.-.

73 nummers van Balasse Magazine, nr. 103 - 176 (Franse tekst) f. 40.-.

"The recut two cent US. Envelope, Dies 1904". Een handleiding voor een goedkope en gespecialiseerde studie. Met tal van afbeeldingen van dit bijzonder facet der U.S.-filatelie. Waarbij daarop betrekking hebbende brieven en knipsels. Voor de liefhebber die eens wat anders wil! f. 35.-.

GEVRAAGD: Voorfilatelistische U.S. covers, literatuur hiervan, zegelcuriosa, o.a.: plaatfouten, keerdrukken, drukkermerken etc.. Tevens gebruikte zegels van de jubileumserie 1913 Nederland, brieven, poststukken, proeven, plaatnummers, enz.

Goede prijs, eventueel ruilmogelijkheid tegen bijzondere USA zegels van klassieke en moderne uitgiften.

REAKTIES op deze rubriek aan de redactie van dit blad !